

політики України в умовах російської військової агресії має стати подальший розвиток відновлюваної енергетики, що сприятиме підвищенню рівня енергетичної безпеки України.

Література.

1. Андрусак А. Китай буде «Велику сонячну стіну»: енергії вистачить на 20 мільйонів людей. <https://focus.ua/uk/digital/686730-velika-sonyachna-stina-v-kitaji-nasa-pokazalo-foto>
2. Кітова Т. 3 мільярди кіловат-годин на рік: на Землі з'явиться нова гідроелектростанція-рекордсмен. URL: <https://focus.ua/uk/technologies/687092-3-milyardi-kilovat-godin-na-rik-na-zemli-z-yavitsya-nova-gidroelektrostanciya-rekordsmen>
3. Міжнародне енергетичне агентство спрогнозувало початок нової індустріальної епохи. URL: <https://biz.liga.net/ua/all/tek/novosti/mejdunarodnoe-energeticheskoe-agentstvo-sprognozirovalo-nachalo-novoy-industrialnoy-epohi>.
4. Перемога Трампа вдарила по американській відновлюваній енергетиці – FT. URL: <https://internetua.com/peremoga-trampa-vdarila-po-amerikanskii-vidnovluavanii-energetici-ft>
5. Понад третину енергії США отримує з поновлюваних джерел. URL: <https://newsyou.info/2025/01/ponad-tretinu-energi%D1%97-ssha-otrimuye-z-ponovlyuvanih-dzherel>
6. Прорив. Велика Британія та Німеччина стають лідерами у справі переходу на чисту енергію. URL: https://internetua.com/proriv-velika-britaniya-ta-nimecschina-stauat-liderami-u-spravi-perehodu-na-csistu-energiua?utm_source=ukrnet_news
7. Рефагі І. 7 нових технологій сонячних панелей: як зелена енергетика зміниться у 2025 році. URL: <https://focus.ua/uk/digital/683202-7-novih-tehnologiy-yaki-zminyayut-maybutnye-sonyachnoji-energetiki>

УДК 352

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

*Харченко Н. А., завідувач лабораторією
кафедри економіки та публічного управління
Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

Становлення територіального самоврядування є дуже важливим для України та її населення. Адже чим сильніше будуть будуватися окремі регіони і їх економіка, тим міцнішою ставатиме держава взагалі. А це має великий вплив на кожного з нас, бо ми являємось її невід'ємною частиною, від її розвитку залежить наш економічний добробут.

Система місцевого самоврядування в Україні будується, перш за все, відповідно до адміністративно-територіального поділу, що належить до компетенції центральної влади. Як відомо, в Україні конституційно закріплено три ланкову систему поділу. Адміністративно-територіальні одиниці є просторовою основою самоврядування і створюються державою для поліпшення управління на місцях [1].

Місцеве самоврядування - це право територіальної громади (жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста) самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України. Громадяни України реалізують своє право на участь у місцевому самоврядуванні за належністю до відповідних територіальних громад. Обмеження прав територіальних громад на місцеве самоврядування може бути застосоване лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Суть місцевого самоврядування як форми самоорганізації населення на місцях полягає в тому, що функціонально та організаційно воно є певною соціальною системою (самоорганізацією) або тим організаційно-правовим механізмом, завдяки якому територіальні громади безпосередньо і через обрані ними органи здійснюють функції та повноваження місцевого самоврядування. "Місцеве самоврядування, - зазначається в Конституції України, - здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи" [5].

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 1997 р. встановив наступне поняття місцевого самоврядування: це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України¹. Цей Закон також визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування [3].

Наявність місцевого самоврядування та рівень децентралізації є ключовими ознаками демократичної держави. На світовому рівні найбільшою організацією місцевого самоврядування є – Об'єднані міста та місцеві органи влади (United Cities and Local Governments (UCLG))². UCLG має своїх представників в семи регіонах світу: Африці (UCLG Africa), Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, (UCLG-ASPAC), Європі (CEMR), Євразії (UCLG EuroAsia), Близькому Сході та Західній Азії (UCLG MEWA), Латинській Америці (FLACMA) та Північній Америці (UCLG North America). Штаб-квартира організації розташована в Барселоні, а її місія полягає в тому, щоб виступати єдиним голосом і світовим захисником демократичного місцевого самоврядування, просувати свої цінності, цілі та інтереси шляхом співпраці між місцевими органами влади і в рамках більш широкого міжнародного співтовариства [1].

Принцип розподілу влад пов'язаний з принципом місцевого самоврядування, який забезпечує, поряд з централізацією системи управління, її децентралізацію на місцевому рівні (цей принцип проголошений лише стосовно державної влади, що є недоліком ст.132 Конституції України) [4].

Органи місцевого самоврядування є самостійними в межах повноважень, визначених Конституцією (ст.140) і законами України. Водночас органи державної влади мають право забезпечувати державний контроль за реалізацією закріплених у законодавстві прав і свобод людини і громадянина, а також їх захисту [3].

Отже, місцеве самоврядування інтегровано в загальну систему управління справами держави й суспільства. Воно є формою самоорганізації населення у вигляді територіальної громади для вирішення своїх завдань, тобто формою здійснення публічної влади, влади народу, що має бути в майбутньому.

Література

1. Децентралізація влади: міжнародний досвід та перспективи України / за ред. Ю. Г. Барабаша. – Київ: Юридична думка, 2020.
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
3. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 № 157-VIII.
4. Бойко, О. В. «Децентралізація влади в Україні: проблеми нормативного забезпечення та перспективи реформування.» *Науковий вісник Полтавського університету. Серія економічні науки*, 2020, №5, с. 123–129.
5. Гончарук, А. П. «Вплив децентралізації на ефективність місцевого самоврядування в Україні.» *Економіка та управління*, 2021, №2, с. 45–50.
6. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації: теорія і практика / В. М. Князєв. – Харків: Право, 2018.

УДК 658.012

ПРО РИЗИКИ ДЕМОКРАТІЇ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА

*Хмельницький А.В., аспірант четвертого року навчання
спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”
Інститут державного управління
Харківського Національного Університету
імені Василя Каразіна*

Розбудова цифрової держави є ключовим елементом модернізації суспільства та державного управління в сучасному світі. Вона сприяє підвищенню ефективності державних послуг, прозорості, а також зміцненню довіри між громадянами та урядом. Як зазначає Яніна Соколовська, цифровізація держави створює можливості для покращення доступу до послуг і підвищення